

Olsztyn, dnia 19 czerwca 2017 r.
URZĄD MIASTA OLSZTYNA
KANCELARIA OGÓLNA
2017 -06- 19

Nr

Szanowny Pan
Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

Plac Jana Pawła II 1
10-101 Olsztyn

PROJEKT WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO

Kontrolę przeprowadzono w siedzibach jednostek kontrolowanych, tj. w Urzędzie Miasta w Olsztynie, Plac Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn oraz w Środowiskowym Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie, ul. Jacka Kuronia 14, 16, 10-166 Olsztyn.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Urząd Miasta w Olsztynie:
 - Pan Piotr Grzymowicz – Prezydent Olsztyna, wybrany 1 marca 2009 r. oraz wybrany ponownie 30 listopada 2014 r.,
 - Pan Bogusław Szwedowicz – Pierwszy Zastępca Prezydenta Miasta Olsztyn, powołany 13 grudnia 2010 r.,
 - Pani Halina Zaborowska-Boruch – Drugi Zastępca Prezydenta Miasta Olsztyn, powołana 13 grudnia 2010 r.,
 - Pani Małgorzata Bogdanowicz-Bartnikowska – Trzeci Zastępca Prezydenta Miasta Olsztyn, powołana 13 grudnia 2010 r.,
 - Pan Jarosław Słoma – Pierwszy Zastępca Prezydenta Olsztyna, powołany 29 stycznia 2015 r.,
 - Pan Ryszard Kuć – Trzeci Zastępca Prezydenta Olsztyna, powołany 1 sierpnia 2016 r.
 - Pani Wiesława Nawotczyńska – Skarbnik Miasta – Główny Księgowy Budżetu, powołana na to stanowisko z dniem 28 kwietnia 1999 r.
- Środowiskowy Dom Samopomocy Dar Serca w Olsztynie:
 - Pani Katarzyna Kaczmarek – kierownik,
 - Pani Marzena Hajdukiewicz – pełniąca obowiązki kierownika od dnia 2 stycznia 2017 r.,
 - Pan Tomasz Kaczmarek – Dyrektor ds. organizacyjnych, upoważniony w dniu 6 marca 2017 r. do reprezentowania ŚDS podczas kontroli,
 - Pani Krystyna Dąbrowska – Główny księgowy, zatrudniona na tym stanowisku na cały etat z dniem 1 stycznia 2016 r. na podstawie umowy o pracę.

Kontrola przeprowadzona została w Urzędzie Miasta w Olsztynie przez Rafała Zujko, starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:

- Nr FK-VI.0030.53.2017 z dnia 2 lutego 2017 r.,
- Nr FK-VI.0030.247.2017 z dnia 29 marca 2017 r.

Pomocniczo czynności kontrolne przeprowadzono również w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie. Czynności przeprowadzili:

- Irena Dryka, główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - Nr FK-VI.0030.68.2017 z dnia 6 lutego 2017 r.,
 - Nr FK-VI.0030.130.2017 z dnia 2 marca 2017 r.,
 - Nr FK-VI.0030.341.2017 z dnia 4 maja 2017 r.,
- Bożena Jurkowska, główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - Nr FK-VI.0030.131.2017 z dnia 2 marca 2017 r.,
 - Nr FK-VI.0030.342.2017 z dnia 4 maja 2017 r.,
- Jolantyna Duniec, główny specjalista w Wydziale Polityce Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnych imiennych upoważnień do kontroli:
 - Nr FK-VI.0030.69.2017 z dnia 6 lutego 2017 r.,
 - Nr FK-VI.0030.129.2017 z dnia 2 marca 2017 r.,
 - Nr FK-VI.0030.340.2017 z dnia 4 maja 2017 r.,wydanych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Przeprowadzenie czynności sprawdzających w miejscu realizacji zadania zleconego było niezbędne z uwagi na nieposiadanie przez Gminę informacji na temat zakupionych ze środków dotacyjnych elementów wyposażenia ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie, ich obecności w placówce oraz wykorzystania na potrzeby podopiecznych, informacji na temat kadry ŚDS mającej zapewnić prawidłowe funkcjonowanie placówki, zgodnie z przepisami o pomocy społecznej, jak również ze względu na stwierdzenie nierzetelnego, bez przeprowadzonej weryfikacji, przedłożenia przez Gminę Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu rozliczenia dotacji, zarówno za 2015 jak 2016 r.

Termin kontroli: od 13 lutego do 31 maja 2017 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: wykorzystanie dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia*,
- okres objęty kontrolą: lata 2015 i 2016.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i 2, art. 16 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 poz. 1870 ze zm.) oraz art. 22 pkt 9 i art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.).

[Akta kontroli: II.1-30]

Prawidłowość wykorzystania dotacji otrzymanej przez Gminę Olsztyn na realizację zadania polegającego, na prowadzeniu, przez Stowarzyszenie Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper, Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie ocenia się

negatywnie

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

Ustalenia ogólne

Charakterystyka placówki

1. Środowiskowy Dom Samopomocy „Centrum Alzheimera – DAR SERCA” w Olsztynie zlokalizowany jest w dwóch wielokondygnacyjnych budynkach:
 - przy ul. Jacka Kuronia 14 (funkcjonuje od października 2012 roku)
 - przy ul. Jacka Kuronia 16 (funkcjonuje od stycznia 2015 roku).
2. Gmina Miejska Olsztyn zleciła, w trybie art. 25 ustawy o pomocy społecznej Stowarzyszeniu Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego HELPER w Olsztynie, realizację zadania z zakresu pomocy społecznej pt.: Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy „Centrum Alzheimera – DAR SERCA” w Olsztynie. Ośrodek wsparcia jest placówką pobytu dziennego przeznaczoną dla 110 osób, dysponującą 6 miejscami całodobowego pobytu.
3. Zadanie w okresie kontrolowanym było realizowane na podstawie umowy nr Z.8124.4.1.2013 z dnia 23 stycznia 2013 r. zawartej pomiędzy Gminą Miejską Olsztyn a Stowarzyszeniem Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper z siedzibą w Olsztynie przy ulicy 11 Listopada 4/5. Na realizację bieżących zadań Gmina Olsztyn otrzymywała z budżetu państwa dotację, którą następnie przekazywała Stowarzyszeniu prowadzącemu ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie.
4. W 2015 r. Stowarzyszenie za pośrednictwem Gminy otrzymało dodatkowe środki finansowe na podstawie następujących umów:
 - umowa nr PS-I.3146.3.60.2015 z dnia 13 października 2015 r. zawarta pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Miastem Olsztyn – 2.630.000 zł z przeznaczeniem na:
 - wykonanie prac remontowych (budynek przy ul. Jacka Kuronia 16) – 2.110.000 zł,
 - zakup wyposażenia (budynek przy ul. Jacka Kuronia 16) – 520.000 zł,
 - umowa nr PS-I.3146.3.102.2015 z dnia 26 listopada 2015 r. zawarta pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Miastem Olsztynem – 1.410.000 zł z przeznaczeniem na realizację I etapu zadania polegającego na utworzeniu nowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Olsztynie przy ul. Jacka Kuronia 18.
5. W 2016 r., oprócz dotacji na bieżące funkcjonowanie, nie były przekazywane dodatkowe środki.

[Akta kontroli: 67-68, III.17-36, 81-85, 157-161]

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sprawozdawczości budżetowej.

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 5/2015 z dnia 16 lutego 2015 r. ustalił dla Miasta Olsztyna plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2015 rok w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* w wysokości **6.133.393 zł** (w tym ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie dotyczyła kwota 1.454.400 zł).
Plan finansowy dotyczący ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie został zmieniony 10 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. dla ŚDS „Dar Serca” Olsztynie wyniosła **5.246.600 zł**.
2. Miasto Olsztyn otrzymało z budżetu państwa w 2015 r. dotacje z przeznaczeniem dla ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie w łącznej wysokości 5.246.600 zł, z czego wykorzystano 100%.
3. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 27/2016 z dnia 23 marca 2016 r. ustalił dla Miasta Olsztyna plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2016 rok w rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* w wysokości **7.262.334 zł** (w tym ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie dotyczyła kwota 1.393.280 zł).
Plan finansowy dotyczący ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie został zmieniony 3 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. dla ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie wyniosła **1.552.032 zł**.
4. Miasto Olsztyn otrzymało z budżetu państwa w 2016 r. dotacje z przeznaczeniem dla ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie w łącznej wysokości 1.552.032 zł, z czego wykorzystano 100%.
5. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji w latach 2015 i 2016 przyznanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Miasta i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj.:
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej,
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.
6. W okresie 2015-2016 środki dotacji budżetu państwa Miasto Olsztyn przekazywało na rachunek ŚDS Dar Serca w Olsztynie w terminach umożliwiających realizację zadań.
7. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych, składanych przez Urząd Miasta do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu Miasta oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez Urząd Miasta, tj.:
 - dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach od początku roku do końca każdego kwartału 2015 r. oraz 2016 roku porównano z ewidencją księgową Gminy,
 - dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 zbiorczym o wydatkach od początku roku do końca każdego kwartału 2015 r. oraz 2016 r. porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez Urząd Miasta.

Ustalono, że:

- dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach,
- dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy,
- ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Prezydenta i Skarbnika.

W toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, tj.:

- zbiorczych sprawozdań Rb-50 o wydatkach za 4 kwartały 2015 r. i 2016 r.,
- zbiorczych sprawozdań Rb-50 o dotacjach za 4 kwartały 2015 r. i 2016 r.

i ustalono, że ww. sprawozdania przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz 1015 ze zm.).

[Akta kontroli: IV.51-105, V.1-32]

II. W zakresie planowania i gospodarowania (zarządzania) środkami publicznymi.

1. Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie zatwierdził ustalone szczegółowe roczne plany pracy dla poszczególnych pracowni oraz sfer działalności Środowiskowego Domu Samopomocy na lata 2015-2016.

Opracowane i zatwierdzone przez Kierownika ŚDS plany zostały uzgodnione z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim (w dniu 17 grudnia 2014 r. na 2015 rok oraz w dniu 26 listopada 2015 r. na 2016 rok), co było zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2010 r., Nr 238, poz.1586 ze zm.).

2. Zasady przyznawania dotacji dla ŚDS w latach 2015-2016:

- W 2015 r., miesięczna dotacja na jedno miejsce dzienne i całodobowe wynosiła **1.000 zł** oraz **1.200 zł** w przypadku placówek przeznaczonych dla osób z chorobą Alzheimera. Należna dotacja naliczana była maksymalnie do statutowej liczby miejsc, tj. do kwoty stanowiącej iloczyn liczby miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce. Miesięczna transza środków obliczana była na podstawie liczby uczestników korzystających z usług ŚDS w danym miesiącu i podlegała zmniejszeniu o 50% w przypadku osób, które uczestniczyły w zajęciach od 1 do 10 dni w miesiącu. Nieobecność uczestnika z powodu choroby, pobytu w szpitalu, udokumentowana zaświadczeniem lekarskim lub z powodu uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, nie powodowała zmniejszenia dotacji. W przypadku, gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja ulegała zmniejszeniu, a generowane w ten sposób oszczędności przekazywane były na sfinansowanie potrzeb, związanych z rozwojem infrastruktury ŚDS.
- W 2016 r. należna dotacja na jedno miejsce naliczona została maksymalnie do kwoty stanowiącej iloczyn miejsc statutowych i kwoty dotacji przyznanej na jedno miejsce, która zgodnie z ustawą o polityce społecznej wyniosła **1.268 zł**. Podstawę do naliczenia dotacji stanowiła wykazana w miesięcznych meldunkach, liczba osób uczestniczących w zajęciach.

W przypadku gdy statutowa liczba miejsc nie była w pełni wykorzystywana, dotacja uległa zmniejszeniu proporcjonalnie do wykorzystywania miejsc, przy czym, w związku z wprowadzeniem nowych zasad finansowania w roku 2016 działalności bieżącej ŚDS, w przypadku uczestników korzystających w danym miesiącu z usług ŚDS w wymiarze 1 do 10 dni, należna dotacja nie była pomniejszana o 50%.

Jeżeli z powodu choroby, pobytu w szpitalu, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym lub innych przyczyn, uczestnik nie korzystał z zajęć przez cały miesiąc dotacja nie była naliczana, a osoby te należało wykazać we właściwej kolumnie meldunku.

[Akta kontroli: III.1-11]

3. W toku kontroli sprawdzono zgodność miesięcznych list obecności uczestników ŚDS z meldunkami z Centralnej Aplikacji Statystycznej zawierającymi liczbę uczestników i przekazywanymi do Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie których naliczano dotację dla Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie.

Sprawdzono listy obecności i meldunki za 4 miesiące 2016 r., tj.:

- styczeń – lista złożona z 38 stron,
- kwiecień – lista złożona z 49 stron,
- wrzesień – lista złożona z 52 stron,
- grudzień – lista złożona z 61 stron.

Ustalono, że zachodziła zgodność pomiędzy powyższymi listami obecności a danymi zawartymi w meldunkach.

List obecności za 2015 r. nie okazano. Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Pani Marzeny Hajdukiewicz pełniącej obowiązki Kierownika ŚDS, listy obecności podopiecznych zostały zatrzymane przez Urząd Kontroli Skarbowej w Olsztynie i znajdują się w posiadaniu Prokuratury Regionalnej w Białymstoku.

[Akta kontroli: III.12-16a]

4. Za 2015 i 2016 rok sporządzono sprawozdania z działalności bieżącej ŚDS, w których opisano poszczególne dziedziny działalności składające się na funkcjonowanie jednostki. W dokumencie przedstawiono m.in. informację merytoryczną, finansową i opisowo-statystyczną o poniesionych wydatkach oraz wyszczególniono wykonane zadania, jakie zostały sfinansowane z przyznanych środków w ramach dotacji. Sprawozdania przekazano do Urzędu Miasta w Olsztynie w dniu 29 stycznia 2016 r. (sprawozdanie za 2015 r.) oraz w dniu 30 stycznia 2017 r. (sprawozdanie za 2016 r.).

Powyższe działania zgodne były z art. 25 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Ponadto sporządzono sprawozdania z realizacji zadań, na które ŚDS otrzymał dodatkowe środki finansowe.

[Akta kontroli: III.37-70, 92-146, 167-204]

5. W następstwie działań kontrolnych stwierdzono liczne nieprawidłowości, tj.:

5.1 W sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego „Prowadzenie na terenie miasta Olsztyna Środowiskowego Domu Samopomocy – typ C na 60 miejsc w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. określonego w umowie nr: Z.8124.4.1.2013 z dnia 23 stycznia 2013 r. wraz z Aneksm nr 16 z dnia 30 listopada 2015 r.” w zestawieniu faktur, potwierdzających wydatki (Załącznik nr 1 Części II pkt 4 sprawozdania) występują rozbieżności pomiędzy kolumną „Nazwa kosztorysu” a faktycznie poniesionym wydatkiem wynikającym z dokumentu źródłowego:

5.1.2 pozycja 42 zestawienia:

- nazwa kosztorysu – artykuły spożywcze,
- dokument źródłowy – zakup paliwa do samochodu,

5.1.3 pozycja 396 zestawienia:

- nazwa kosztorysu – Śr. Gospodarcze,
- dokument źródłowy – pilniczków P.Sage, odżywki, puder i kremy,

5.1.4 pozycja 424 zestawienia:

- nazwa kosztorysu – Mat. Do Terapii,
 - dokument źródłowy – kosz upominkowy,
- 5.1.5 pozycja 689 zestawienia:
- nazwa kosztorysu – Artykuły inne,
 - dokument źródłowy – opłata za umieszczenie artykułu w gazecie,
- 5.1.6 pozycja 877 zestawienia:
- nazwa kosztorysu – Artykuły inne,
 - dokument źródłowy – opłata za świadczenia medyczne,
- 5.1.7 pozycja 920 zestawienia:
- nazwa kosztorysu – Artykuły inne,
 - dokument źródłowy – badanie skazanego.

Kontrolującemu nie dostarczono dokumentów źródłowych wykazanych w Załączniku nr 1 Części II pkt 4 ww. sprawozdania pod pozycjami: 374, 697-699, 753-755, 760-762, 1012-1013, 1147-1149, 1201, 1227.

Ponadto kontrolującemu nie okazano dokumentów źródłowych wykazanych w Części II pkt 4 sprawozdania z wykonania zadania publicznego „Prowadzenie na terenie miasta Olsztyna Środowiskowego Domu Samopomocy – typ C na 60 miejsc w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. określonego w umowie nr: Z.8124.4.1.2013 z dnia 23 stycznia 2013 r. wraz z Aneksami nr 17-21. Numery pozycji kosztorysu:

- I.a poz.: 82, 84, 191,
- I.b poz.: 85, 139-142, 144-145,
- I.c poz.: 61-81,
- I.d poz.: 176-177, 210-211, 217-219, 229-231, 238-240, 245-247, 253, 278,
- I.e poz.: 1-13, 15, 17-18, 22, 162, 166, 171-172, 180-182, 190, 202, 226, 231, 250, 255, 261, 268, 281, 289, 300, 310, 320, 325, 357-359.

Uniemożliwiło to dokonanie sprawdzenia prawidłowości danych umieszczonych w sprawozdaniu.

[Akta kontroli: III.37-70, 185-204]

5.2 W sprawozdaniu z realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, związanego z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dofinansowanego w 2015 r., zgodnie z umową PS-I.3146.3.102.2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w zestawieniu faktur, potwierdzających wydatki (Część II pkt B sprawozdania) występują rozbieżności pomiędzy kolumną „Nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym” a faktycznie poniesionym wydatkiem wynikającym z dokumentu źródłowego, tj.:

- 5.2.1 pozycja 10 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Prace remontowo-budowlane,
 - dokument źródłowy – obsługa projektu.

Kontrolującemu nie dostarczono dokumentów źródłowych wykazanych w Części II pkt B ww. sprawozdania pod pozycjami: 1-9.

Uniemożliwiło to dokonanie sprawdzenia prawidłowości danych umieszczonych w sprawozdaniu.

[Akta kontroli: III.92-146]

5.3 W sprawozdaniu z realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, związanego z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dofinansowanego w 2015 r., zgodnie z umową nr: PS-I.3146.3.60.2015 z dnia 13 października 2015 r. w zestawieniu faktur, potwierdzających wydatki (Część II pkt B sprawozdania) występują rozbieżności pomiędzy kolumną „Nazwa wydatku widniejąca na

dokumentcie księgowym” a faktycznie poniesionym wydatkiem wynikającym z dokumentu źródłowego, tj.:

5.3.1 pozycja 10 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Prace remontowo-budowlane,
- dokument źródłowy – obsługa projektu,

5.3.2 pozycja 19 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – upominki dla pracowników (artykuły kryształowe i długopisy),

5.3.3 pozycja 20 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – upominki dla pracowników (kosmetyki),

5.3.4 pozycja 22 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – odzież dla podopiecznych,

5.3.5 pozycja 23 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – bielizna,

5.3.6 pozycja 24 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – bielizna,

5.3.7 pozycja 25 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – odzież (bikini, hipster, tanga),

5.3.8 pozycja 26 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – odzież,

5.3.9 pozycja 27 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – odzież,

5.3.10 pozycja 28 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – zestawy upominkowe,

5.3.11 pozycja 31 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – leki, termometry i ciśnieniomierze,

5.3.12 pozycja 32 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumentcie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – pieczątki do biura,

5.3.13 pozycja 34 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – obrusy i świeczniki na dekorację stołówki,
- 5.3.14 pozycja 40 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – pieczątki do biura,
- 5.3.15 pozycja 42 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – materiały biurowe (na potrzeby biura),
- 5.3.16 pozycja 43 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Sprzęt komputerowy + oprogramowanie, faksy, telefony, rzutniki itp.,
 - dokument źródłowy – między innymi deskorolki dwukołowe,
- 5.3.17 pozycja 44 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – buty, rękawice, koszule, łopaty do śniegu dla pracowników,
- 5.3.18 pozycja 52 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – znaczki pocztowe,
- 5.3.19 pozycja 54 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – koszulki reklamowe,
- 5.3.20 pozycja 55 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – środki czystości,
- 5.3.21 pozycja 61 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – kosze, wycieraczki, suszarki balkonowe,
- 5.3.22 pozycja 71 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – leki, opatrunki, ciśnieniomierz,
- 5.3.23 pozycja 72 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – materiały remontowe,
- 5.3.24 pozycja 73 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – piła i agrowłóknina,
- 5.3.25 pozycja 74 zestawienia:
- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
 - dokument źródłowy – materiały remontowe,

5.3.26 pozycja 86 i 87 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – regały, kłódki i wkretarka,

5.3.27 pozycja 90 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – perfumy do pomieszczeń,

5.3.28 pozycja 94 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – dron,

5.3.29 pozycja 97 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – pieczęć do biura,

5.3.30 pozycja 106 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych,
- dokument źródłowy – odzież (narciarska),

5.3.31 pozycja 108 zestawienia:

- nazwa wydatku widniejąca na dokumencie księgowym – Montaż urządzeń i wyposażenia,
- dokument źródłowy – usługa transportowa na przewóz wyposażenia.

Kontrolującemu nie okazano wszystkich dokumentów źródłowych. Zwrócono się z prośbą o wyjaśnienie w tej sprawie do Prezydenta Miasta Olsztyna w dniu 22 marca 2017 r. Do dnia zakończenia kontroli nie otrzymano odpowiedzi. Brak dokumentów wykazanych w Części II pkt B sprawozdania (pozycja 2-9, 17). Uniemożliwiło to dokonanie sprawdzenia prawidłowości danych umieszczonych w sprawozdaniu.

[Akta kontroli: III.167-184]

III. W zakresie realizacji wydatków Środowiskowego Domu Samopomocy (prawidłowość, zasadność, przeznaczenie).

Rok 2015

Plan wydatków ŚDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosił łącznie 5.246.600 zł, w tym:

- 1.206.600 zł – dotacja należna na podstawie miesięcznych meldunków dotyczących uczestników ŚDS,
- 2.110.000 zł – dodatkowe środki z budżetu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z przeznaczeniem na wykonanie prac remontowych w budynku przy ul. Jacka Kuronia 16 w Olsztynie,
- 520.000 zł – dodatkowe środki z budżetu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z przeznaczeniem na zakup wyposażenia sal terapeutycznych,
- 1.410.000 zł – realizacja I etapu zadania polegającego na utworzeniu nowego ŚDS przy ul. Jacka Kuronia 18 w Olsztynie.

Kontrolowana jednostka wykorzystała środki budżetu państwa w 100%.

Na podstawie złożonych przez ŚDS sprawozdań ustalono, że struktura wydatków przedstawiała się następująco:

- wydatki związane z zatrudnieniem – 748.949,26 zł, co stanowiło 14,28% ogółu wydatków,
- zakup artykułów spożywczych 53.767,04 zł, co stanowiło 1,03% ogółu wydatków,
- remonty – 3.520.000 zł, co stanowiło 67,10% ogółu wydatków,
- transport podopiecznych – 187.208,08 zł, co stanowiło 3,57% ogółu wydatków,
- pozostałe wydatki (leki, środki pomocnicze, materiały biurowe i do terapii) – 176.993,92 zł, co stanowiło 3,38% ogółu wydatków,
- opłaty, podatki, energia, itp. – 39.681,70 zł, co stanowiło 0,76% ogółu wydatków.

[Akta kontroli: III.37-70, 92-142,167-175]

Rok 2016

Plan wydatków ŚDS wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił łącznie 1.552.032 zł (dotacja należna na podstawie miesięcznych meldunków dotyczących uczestników ŚDS).

Kontrolowana jednostka wykorzystała środki budżetu państwa w 100%.

Na podstawie złożonego przez ŚDS sprawozdania ustalono, że struktura wydatków przedstawiała się następująco:

- wydatki związane z zatrudnieniem – 949.391,82 zł, co stanowiło 61,17% ogółu wydatków,
- zakup artykułów spożywczych – 68.458,09 zł, co stanowiło 4,41% ogółu wydatków,
- transport podopiecznych – 209.067,25 zł, co stanowiło 13,47% ogółu wydatków,
- opłaty, podatki, energia itp. – 75.680,83 zł, co stanowiło 4,88% ogółu wydatków,
- leki i środki pomocnicze – 28.692,16 zł, co stanowiło 1,85% ogółu wydatków,
- pozostałe wydatki – 22.074,85 zł, co stanowiło 1,43% ogółu wydatków.

[Akta kontroli: III.185-204]

1. Realizacja wydatków

Na podstawie analizy okazanych dowodów księgowych dokumentujących wydatki pozapłacowe poniesione w okresie kontrolowanym ustalono, że wystąpiły przypadki wydatków poniesionych niezgodnie z przeznaczeniem oraz wydatków budzących poważne wątpliwości co do zasadności ich ponoszenia, które nie zostały wyjaśnione przez Gminę Miejską Olsztyn, tj.:

1.1 Wydatki poniesione niezgodnie z przeznaczeniem:

1.1.1 W ramach środków finansowych, które otrzymano na dotatkowe wyposażenie sal terapeutycznych (520.000 zł) dokonano wydatków na łączną kwotę **276.390,26 zł** niezgodnie z przeznaczeniem określonym we wniosku o przyznanie dotacji, tj.:

- 1.1.1.1 Faktura VAT nr FAS/22/10/2015 z dnia 14 października 2015 r. – zakup 2 tonerów minolta za łączną kwotę 393,60 zł. Opis faktury: „Tonery zakupiono na potrzeby biurowe w ŚDS Dar Serca”.
- 1.1.1.2 Faktura VAT nr 105/A/2015 z dnia 11 grudnia 2015 r. – zakup 9 długopisów oraz 5 artykułów kryształowych za łączną kwotę 2.836 zł. Opis faktury: „Zakupiono w ramach upominków świątecznych dla pracowników ŚDS Dar Serca w Olsztynie”.

- 1.1.1.3 Faktura VAT nr 102/018/12/2015 z dnia 11 grudnia 2015 r. – zakup kosmetyków za łączną kwotę 21.631,56 zł. Opis faktury: „Zakupiono w ramach upominków świątecznych dla pracowników ŚDS Dar Serca w Olsztynie”.
- 1.1.1.4 Faktura VAT nr 88/KTW/2015 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup 2 toreb i 20 sztuk odzieży (między innymi swetry, legginsy) za łączną kwotę 5.223,50 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Wsparcie dla najbardziej potrzebujących”.
- 1.1.1.5 Faktura VAT nr 89/KTW/2015 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup 12 sztuk bielizny za łączną kwotę 417 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Wsparcie osób najbardziej potrzebujących”.
- 1.1.1.6 Faktura VAT nr 90/KTW/2015 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup 60 sztuk bielizny za łączną kwotę 3.700 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Wsparcie osób najbardziej potrzebujących”.
- 1.1.1.7 Faktura VAT nr 91/KTW/2015 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup 52 sztuk odzieży (bikini, hipster, tanga) za łączną kwotę 1.807 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Wsparcie osób najbardziej potrzebujących”.
- 1.1.1.8 Faktura VAT nr 92/KTW/2015 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup 21 sztuk odzieży za łączną kwotę 1.848,50 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Wsparcie osób najbardziej potrzebujących”.
- 1.1.1.9 Faktura VAT nr 1192/FH/15 z dnia 13 grudnia 2015 r. – zakup odzieży (między innymi kurtki, skarpety spodnie) za łączną kwotę 10.987,80 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie”.
- 1.1.1.10 Faktura VAT nr 94511/F0115 z dnia 14 grudnia 2015 r. – zakup 75 zestawów upominkowych za łączną kwotę 14.919,59 zł. Opis faktury: „Zakupiono w ramach paczek świątecznych dla uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie”.
- 1.1.1.11 Faktura VAT nr 45752/2015/INT z dnia 15 grudnia 2015 r. – zakup termometrów, ciśnieniomierzy oraz leków za łączną kwotę 1.147,99 zł. Opis faktury: „Aparaty medyczne i leki zakupione zostały dla uczestników ŚDS Dar Serca, na wyposażenie apteczki pielęgniarki.”
- 1.1.1.12 Faktura VAT nr 87/12/2015 z dnia 15 grudnia 2015 r. – zakup pieczętka za kwotę 80 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby biurowe w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.13 Rachunek nr 32/Sz/15 z dnia 15 grudnia 2015 r. – zakup roślin ozdobnych za łączną kwotę 514 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby zagospodarowania terenu w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.14 Faktura VAT nr 15026/01 z dnia 16 grudnia 2015 r. – zakup obrusów i świeczników za łączną kwotę 1.214,88 zł. Opis faktury: „Obrusy i świeczniki zakupiono na dekorację stołów w stołówce ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.15 Faktura VAT nr FAS/21/12/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. – zakup tonerów minolta, bębnow bizhub itp. za łączną kwotę 4.543,62 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.16 Faktura VAT nr 500/V/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. – zakup szaf metalowych oraz koszty dostawy za łączną kwotę 6.014,70 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.17 Faktura VAT nr 105/12/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. – zakup pieczętek za łączną kwotę 459,28 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.18 Faktura VAT nr FV/894/9 z dnia 18 grudnia 2015 r. – zakup materiałów biurowych za łączną kwotę 14.803,94 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.19 Faktura VAT nr 60205343 z dnia 18 grudnia 2015 r. – zakup desek elektrycznych (deskorolki 2 kołowe), Microsoft surface, akcesorii komputerowych, itp. za łączną kwotę 24.911,67 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura i sal terapeutycznych w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”

- 1.1.1.20 Faktura VAT nr FS-334/12/2015/HHO z dnia 18 grudnia 2015 r. – zakup butów, rękawic, koszul, łopaty do śniegu, itp. za łączną kwotę 924,23 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby gospodarcze, remontowe dla pracowników w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.21 Faktura VAT nr 60205393 z dnia 19 grudnia 2015 r. – zakup 3 odkurzaczy, 2 robotów odkurzających oraz 3 stacji pary za łączną kwotę 15.692 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia w drobny sprzęt AGD ŚDS Dar Serca w Olsztynie: w ramach zajęć terapeutycznych.”
- 1.1.1.22 Faktura VAT nr FV00139/N1001/00915404/G/12/15 z dnia 21 grudnia 2015 r. – zakup znaczków za łączną kwotę 1.289,50 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby biurowe w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.23 Faktura VAT nr FV 22/12/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r. – zakup koszulek reklamowych za łączną kwotę 2.460 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby reklamowe placówki ŚDS Dar Serca w Olsztynie. Promocja placówki przez uczestników i pracowników na wyjazdach, festynach i imprezach integracyjnych.”
- 1.1.1.24 Faktura VAT nr F/010926/PSZ/15 z dnia 22 grudnia 2015 r. – zakup środków czystości za łączną kwotę 10.888,29 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby gospodarcze - chemia w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.25 Faktura VAT nr 15384/01 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup koszy, wycieraczek, szuszarok balkonowych, wazonów i bukszpanu za łączną kwotę 1.003,11 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia i dekoracji w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.26 Faktura VAT nr 490131741215 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup apple iphone 6s 16GB space grey za kwotę 2.900,34 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.27 Faktura VAT nr 60205835 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup zasilaczy, urządzeń wielofunkcyjnych, myszy, oprogramowania, notebooków, itp. za łączną kwotę 20.968,51 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.28 Faktura VAT nr 60205838 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup maszyny do szycia, deskorolek dwukołowych, akcesoriów komputerowych, czajników bezprzewodowych, tel. komórkowych, itp. za łączną kwotę 16.325,97 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.29 Faktura VAT nr 47020/2015/INT z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup leków, opatrunków, ciśnieniomierza, itp. za łączną kwotę 1.485,63 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia apteczki w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.30 Faktura VAT nr 362/058996/2015 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup materiałów remontowych za łączną kwotę 71,72 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby remontowe i gospodarcze ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.31 Faktura VAT nr 362/058990/2015 z dnia 23 grudnia 2015 r. – zakup materiałów remontowych za łączną kwotę 649,86 zł (po korekcie z powodu braku dostawy towaru 539,50 zł). Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby remontowe i gospodarcze w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.32 Faktura VAT nr FAS/46/12/2015 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup tonerów, tuszy i kopiarki za łączną kwotę 9.788,83 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.33 Faktura VAT nr FD/810/2450/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup 2 iPadów Air 2 WI-FI 64GB Gold za łączną kwotę 4.998,01 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca.”
- 1.1.1.34 Faktura VAT nr 362/059288/2015 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup regałów, kłódek i wkretarki za łączną kwotę 1.065,97 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia gospodarczego w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”

- 1.1.1.35 Faktura VAT nr 0/0(23)0006/362112 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup środków czystości za łączną kwotę 2.148,10 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby gospodarcze w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.36 Faktura VAT nr FD/810/2451/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup słuchawek (1 szt.) oraz etui do iPhone 6S za łączną kwotę 1.498 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.37 Faktura VAT nr FD/810/2463/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. – zakup etui do telefonu iPad Air za łączną kwotę 658 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.38 Faktura VAT nr FAS/52/12/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. – zakup 5 niszczarek za łączną kwotę 1.905,50 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby biurowe w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.39 Faktura VAT nr FAV/4943 z dnia 29 grudnia 2015 r. – zakup drona bebop i skykontrolera za łączną kwotę 3.449 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia placówki ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.40 Faktura VAT nr 1834/S/12/2015 z dnia 31 grudnia 2015 r. – zakup 4 biurek oraz 2 kontenerów za łączną kwotę 2.469,84 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.41 Faktura VAT nr 160/12/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. – zakup pieczątki za kwotę 61,50 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby biurowe w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.42 Faktura VAT nr 414/TM/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. – zakup systemu telewizji przemysłowej za kwotę 13.161 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby zabezpieczenia placówki ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.43 Faktura VAT nr FD/810/2481/15 z dnia 31 grudnia 2015 r. – zakup 2 telefonów iPad Air za łączną kwotę 5.998 zł. Opis faktury: „Zakupiono na potrzeby wyposażenia biura w ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.44 Faktura VAT nr 164/WT/15/15 z dnia 31 grudnia 2015 r. – zakup odzieży narciarskiej za łączną kwotę 30.000 zł. Opis faktury: „Zakupiono dla najbardziej potrzebujących uczestników ŚDS Dar Serca w Olsztynie.”
- 1.1.1.45 Faktura VAT nr 15/12/2015 z dnia 31 grudnia 2015 r. – opłata za usługę transportową za kwotę 7.185,08 zł. Opis faktury: „Usługa transportowa na przewóz wyposażenia ŚDS”.

Oprócz stwierdzenia niezgodnego z przeznaczeniem wydatkowania powyższych środków, rzuca się w oczy rażąca niegospodarność w dysponowaniu środkami budżetowymi o czym świadczą bardzo wysokie kwoty poszczególnych zakupów np. poz.: 1.1.1.21, 1.1.1.26, 1.1.1.37, 1.1.1.36, 1.1.1.44.

1.1.2 W okresie kontrolowanym poniesiono wydatki na obsługę prawną w wysokości **31.514,88 zł**. Z przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 ze zm.) nie wynika, aby działalność śds-ów obejmowała porady prawne dla podopiecznych ani tym bardziej ponoszenie kosztów obsługi prawnej Stowarzyszenia. Finansowanie, tj. stałe przekazywanie środków kancelariom prawnym nie ma charakteru wydatków niezbędnych do utrzymania ŚDS, a kontrolowany, pomimo pytań skierowanych na piśmie nie wykazał zasadności ponoszenia wydatków na obsługę prawną i ich związek z funkcjonowaniem ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie.

1.1.3 W okresie kontrolowanym poniesiono bardzo duże wydatki (**230.500 zł**) na wynajem samochodów do przewozu podopiecznych oraz samochodu do przewozu pracowników. Wynajmowano następujące samochody:

- Opel Vivaro o nr rej. NO2708M,

- Renault Traffic o nr rej. NO1064M,
- Opel Vivaro o nr rej. NO3034L,
- Audi Q5 o nr rej. WE967HF,
- Opel Vivaro o nr rej. NO6601J,
- Volkswagen T4 o nr rej. NOL03953.

Wynajem samochodu Audi Q5 na potrzeby pracowników jest wydatkiem niewynikającym z działalności bieżącej śds-u. O ile w ramach swojej działalności śds może „dodatkowo zapewnić, w szczególności uczestnikom z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną, usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsca zamieszkania lub z innego miejsca uzgodnionego z kierownikiem domu i odwożeniu go po zajęciach” to wynajem samochodu, a w szczególności samochodu tak wysokiej klasy jest wydatkiem zbędnym a co za tym idzie niegospodarnym.

W toku kontroli nie okazano żadnych dokumentów, które świadczyłyby o tym, że wynajmowane samochody wykorzystywane były do przewozu podopiecznych. Nie wyjaśniono również jak wybrano podmiot od którego samochody były wynajmowane.

Ponadto, na podstawie dokumentów potwierdzających tankowanie samochodu o numerze rejestracyjnym WND54285 stwierdzono, że tankowania miały miejsce w znacznej odległości od Olsztyna, tj.:

- Wikłów – 370 km od Olsztyna,
- Ćwiklinek – 144 km od Olsztyna,
- Chechło Drugie – 322 km od Olsztyna,
- Zakroczym – 175 km od Olsztyna,
- Podlas 47 – 275 km od Olsztyna,
- Witramowo – 44 km od Olsztyna.

Miejsca tankowania nie świadczą o tym, aby samochód ten był wykorzystywany do działalności bieżącej ŚDS. Brak również informacji czyją własnością jest tankowany pojazd (nie występuje w ewidencji środków trwałych ŚDS-u oraz brak faktur, które świadczą o jego zakupie lub wynajmie).

1.1.4 Ponadto stwierdzono inne wydatki (w łącznej kwocie **28.272,90 zł**), które nie mają związku z działalnością śds, poniesione na:

- 7.380 zł za wynajem powierzchni parkingowej od firmy Plaza Sp. z o. o.,
- 6.000 zł za zorganizowanie imprezy świątecznej przez zewnętrzny podmiot firmę Plaza Sp. z o. o., (takie imprezy należy organizować w ramach zajęć z podopiecznymi),
- 3.075 zł za zorganizowanie imprezy andrzejkowej przez zewnętrzny podmiot firmę Plaza Sp. z o. o. (takie imprezy należy organizować w ramach zajęć z podopiecznymi),
- 5.379,77 zł zakup ulotek i materiałów promocyjnych (dotyczące Stowarzyszenia, a nie ŚDS-u),
- 4.674 zł za umieszczenie w gazecie artykułów prasowych,
- 3.690 zł za usługę detektywistyczną,
- 3.124,87 zł za czynsz za lokal oraz zaliczki na światło, energię ciepłą, wodę i ścieki za budynek przy ul. 11 Listopada 4 (nie jest to siedziba śds),
- 2.019,05 zł za oklejenie samochodów (logo Stowarzyszenia a nie ŚDS-u),
- 1.230 zł za weryfikację kosztorysu inwestorskiego na przebudowę budynku koszarowego przy ul. Jacka Kuronia 18,
- 512,91 zł za nekrologi umieszczone w gazecie (podpisywane jako Prezes Stowarzyszenia),
- 262,30 zł za usługi taxi oraz transportu pracowników (pomimo wynajętego do tego celu samochodu).

Powyższe skutkowało naruszeniem przepisu art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.

1.2 Wydatki poniesione w nadmiernej wysokości wyniosły **9.075 zł** i dotyczyły zorganizowania imprezy świątecznej (6.000 zł) oraz imprezy andrzejkowej (3.075 zł). W ramach swojej działalności śds-y mogą organizować imprezy okolicznościowe, lecz powinny to robić w ramach posiadanych środków i przez personel zatrudniony w ŚDS, a nie przy pomocy zewnętrznej firmy.

1.3 Wydatki (w łącznej kwocie **27.411,37 zł**) budzące poważne wątpliwości, co do zasadności ich ponoszenia oraz co do gospodarności (wysokie kwoty) z uwagi na brak otrzymania od jednostki kontrolowanej wyjaśnień:

1.3.1 kosmetyki za łączną kwotę 7.708,35 zł,

1.3.2 instalacja oraz konserwacja sprzętu AGD w budynku przy ul. Jacka Kuronia 14 i 16 za łączną kwotę 4.920 zł,

1.3.3 szkolenie kadry ŚDS za kwotę 4.305 zł,

1.3.4 usługa konsultacji i doradztwa za kwotę 1.845 zł,

1.3.5 usługa informatyczna za kwotę 1.820 zł,

1.3.6 usługi medyczne za łączną kwotę 4.400 zł,

1.3.7 ubezpieczenie grupowe za kwotę 934 zł,

1.3.8 6 statuetek dla podopiecznych w ramach konkursu za kwotę 839,99 zł,

1.3.9 naprawa telefonów komórkowych za kwotę 525,85 zł,

1.3.10 koszt upominkowy za kwotę 113,18 zł.

W związku z powyższymi wydatkami (opisanymi w pkt 1.1, 1.2 i 1.3) zwrócono się w dniu 22 marca 2017 r., z prośbą o udzielenie wyjaśnień do dnia 3 kwietnia 2017 r. (9 dni roboczych), do Prezydenta Miasta Olsztyna. Zapytano m. in. o: przyczyny wydatków niezgodnych z przeznaczeniem otrzymanej dotacji, jaki związek miały poszczególne zakupy z działalnością ŚDS, w jaki sposób wybierano poszczególnych wykonawców usług, jakie były zakresy poszczególnych usług itp.

W związku z brakiem odpowiedzi w ustalonym terminie, w dniu 11 kwietnia 2017 r. wystąpiono z prośbą o niezwłoczną odpowiedź oraz przypomnieniem o upływie terminu dostarczenia wyników kontroli w ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie. Kolejne pismo ponagające wystosowano w dniu 24 kwietnia 2017 r. ustalając ostateczny termin odpowiedzi na dzień 28 kwietnia 2017 r. Odpowiedzi udzielono dopiero **w dniu 22 maja 2017 r.**, tj. 49 dni po ustalonym terminie. Do pisma załączono protokół kontroli przeprowadzonej w śds w zakresie dotacji udzielonych na prowadzenie prac remontowych oraz zakupu dodatkowego wyposażenia sal terapeutycznych (2015 r.). Nie sprawdzono wydatków w ramach działalności bieżącej.

Na pytania dotyczące wydatków stwierdzono, że „nie jest możliwe udzielenie wyjaśnień, gdyż wymienione zagadnienia nie były przedmiotem przeprowadzonej kontroli”.

Powyższe nie jest prawdą, ponieważ pierwsze pytanie zawarte w piśmie z 22 marca 2017 r. dotyczyło wydatków poniesionych w ramach dotacji otrzymanej na dodatkowe wyposażenie sal terapeutycznych, co było przedmiotem kontroli przeprowadzonej przez Urząd Miasta w Olsztynie.

Nieprzedłożenie wyjaśnień w powyższych zakresach może świadczyć o braku możliwości uzasadnienia przez Gminę celowości wydatkowania środków dotacji celowych, przekazanych na bieżące funkcjonowanie oraz dodatkowe wyposażenie ŚDS.

1.4 Zwrócić należy również uwagę na niejasne i nieuzasadnione przepływy finansowe pomiędzy Stowarzyszeniem Helper, finansowanym w 100% z budżetu państwa (jednostki samorządu terytorialnego) a Sp. z o. o. „Plaza” (m.in. wydatki ŚDS „Dar Serca” na rzecz

Spółki wynosiły za wynajem samochodów do przewożenia podopiecznych w 2015 r. – 110.500 zł oraz w 2016 r. – 120.000 zł), zwłaszcza w kontekście powiązań personalnych pomiędzy członkami Zarządu Stowarzyszenia Helper prowadzącego Środowiskowy Dom Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie, a członkami Zarządu „Plaza” Sp. z o. o. Prezesem tego podmiotu jest Pani Katarzyna Kaczmarek będąca jednocześnie żoną Prezesa Stowarzyszenia oraz Kierownikiem ŚDS, natomiast członkiem Zarządu jest Pani Marzena Hajdukiewicz będąca jednocześnie Skarbnikiem Stowarzyszenia oraz pełniąca obowiązki Kierownika ŚDS.

[Akta kontroli: VI.1-935]

IV. W zakresie struktury zatrudnienia.

1. Zgodnie z pisemnymi oświadczeniami Pani Marzeny Hajdukiewicz pełniącej obowiązki Kierownika śds, akta osobowe pracowników zostały przekazane funkcjonariuszom Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, natomiast akta osobowe Pani Katarzyny Kaczmarek znajdują się w Sądzie Rejonowym w Olsztynie.

Z uwagi na brakujące akta osobowe nie było możliwości potwierdzenia przedstawionych kontrolującym informacji w zakresie zatrudnienia, stanowiska, wymiaru etatowego oraz okresu zatrudnienia.

2. Zgodnie z otrzymanym przez kontrolujących zestawieniem, struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Dar Serca” wg. stanu na 31 grudnia 2015 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy) przedstawiała się następująco:

2.1. Kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi:

- kierownik - 1 osoba / 0,25 etatu,
- zastępca kierownika - 1 osoba / 1 etat,
- instruktor terapii - 10 osób / 9,50 etatu (w tym 1 osoba zatrudniona jednocześnie na stanowisku instruktora bhp w ramach 0,5 etatu i instruktora terapii w ramach 0,50 etatu),
- terapeuta - 2 osoby / 2 etaty,
- opiekun - 6 osób / 5,17 etatu (w tym 2 osoby zatrudnione na stanowisku opiekuna w pełnym wymiarze etatu, a dodatkowo każda z nich w ramach 0,25 etatu na stanowisku kierowcy),
- pielęgniarka - 2 osoby / 1,75 etatu.

2.2. Kadra administracyjno-gospodarcza:

- dyrektor ds. organizacyjnych - 1 osoba / 0,20 etatu,
- dyrektor ds. finansowych - 1 osoba/ 0,25 etatu,
- samodzielna księgowa - 1 osoba / 0,20 etatu,
- pracownik biurowy - 1 osoba / 0,20 etatu,
- instruktor BHP - 0,50 etatu (wykazana w kadrze merytorycznej osoba zatrudniona jednocześnie na stanowisku instruktora terapii),
- kierowca - 4 osoby - 2,50 etatu (w tym: 2 osoby zatrudnione na stanowisku kierowcy każda z nich w ramach pełnego etatu, a dodatkowo każda z nich w ramach po 0,25 etatu na stanowisku palacza i na stanowisku konserwatora oraz 2 osoby zatrudnione na stanowisku opiekuna każda z nich w ramach pełnego etatu, a dodatkowo każda w ramach po 0,25 etatu na stanowisku kierowcy),
- palacz - 1 osoba / 0,25 etatu (osoba wskazana wyżej),
- konserwator - 1 osoba / 0,25 etatu (osoba wskazana wyżej).

3. Struktura zatrudnienia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Dar Serca” wg. stanu na 31 grudnia 2016 r. na podstawie umowy o pracę (stanowisko, wymiar etatowy):

3.1. Kadra merytoryczna, tj. realizująca usługi:

- kierownik - 1 osoba / 0,17 etatu,
- zastępca kierownika - 2 osoby / 1 etat (w tym 1 osoba przebywająca na urlopie macierzyńskim),
- instruktor terapii - 8 osób / 7,50 etatu (w tym 1 osoba zatrudniona jednocześnie na stanowisku instruktora bhp w ramach 0,5 etatu i instruktora terapii w ramach 0,50 etatu),
- terapeuta - 2 osoby / 2 etaty,
- opiekun - 5 osób / 5 etatów (w tym 1 osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna w pełnym wymiarze etatu, a dodatkowo w ramach 0,25 etatu na stanowisku kierowcy oraz 1 osoba zatrudniona na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy i dodatkowo na stanowisku opiekuna w wymiarze 0,25 etatu),
- pielęgniarka - 1 osoba / 1 etatu.

3.2. Kadra administracyjno-gospodarcza:

- dyrektor ds. organizacyjnych – 1 osoba / 0,17 etatu,
- dyrektor ds. finansowych - 1 osoba / 0,17 etatu,
- główna księgowa - 1 osoba / 0,17 etatu,
- młodsza księgowa - 1 osoba / 1 etat,
- specjalista ds. technicznych - 1 osoba / 0,33 etatu,
- instruktor BHP – 1 osoba / 0,50 etatu (wykazana w kadrze merytorycznej osoba zatrudniona jednocześnie na stanowisku instruktora terapii w wymiarze 0,50 etatu),
- kierowca - 4 osoby / 2 etaty (w tym: 2 osoby zatrudnione na stanowisku kierowcy każda z nich w ramach pełnego etatu, a dodatkowo każda z nich w ramach po 0,25 etatu na stanowisku palacza i na stanowisku konserwatora),
- palacz – 1 osoba / 0,25 etatu (osoba wskazana wyżej),
- konserwator - 1 osoba / 0,25 etatu (osoba wskazana wyżej).

3.3. Stosunek procentowy kadry administracyjno-gospodarczej do kadry merytorycznej wynosił odpowiednio: na dzień 31 grudnia 2015 r. – **18,10%**, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 r. – **24,27%**.

3.4. Na koniec roku 2016 r. stwierdzono niewielki wzrost kadry administracyjno-gospodarczej w stosunku do merytorycznej.

4. Umowy zlecenia zawarte w 2015 r.:

- opiekun osoby starszej (2 umowy) – jedna umowa na kwotę 1.185,71 zł, druga na 2.797,80 zł,
- pomoc terapeuty – 318,18 zł,
- opieka duszpasterska (2 umowy) – obie umowy na kwotę 710,99 zł każda,
- wykonywanie usług medycznych należących do kompetencji pielęgniarki – 191,48 zł,
- prace biurowe – 747,96 zł,
- przewóz osób – 828,38 zł,
- prowadzenie czynności księgowych – 616 zł,
- świadczenie usługi księgowej (6 umów) – jedna umowa na kwotę 961,49 zł, druga na 1.752 zł, trzecia na 961,50 zł, czwarta na 2.060,53 zł, piąta na 1.752 zł i szóstą na 2.060,51 zł,
- pełnienie funkcji koordynatora ds. wyposażenia – 14.763 zł,

- pełnienie funkcji koordynatora obsługi administracyjnej – 14.764,
- pełnienie funkcji dyrektora projektu (2 umowy) – obie umowy na kwotę 19.862,29 zł każda,
- pełnienie funkcji kierownika projektu (2 umowy) – jedna umowa na kwotę 19.862,29 zł, druga na 19.862,28 zł,
- pełnienie funkcji koordynatora ds. remontowych (2 umowy) – obie umowy na 686,41 zł każda,
- obsługa administracyjna zadania publicznego (4 umowy) – 2 umowy po 686,41 zł każda oraz 2 umowy po 1.374,10 zł każda.

5. Umowy o dzieło zawarte w 2015 r.:

- przeprowadzenie szkolenia – 1.168 zł,
- naprawa sprzętu komputerowego – 420 zł,
- wykonanie projektów graficznych – 584 zł,
- obsługa gali związanej z obchodami jubileuszu Stowarzyszenia (5 umów z 5 osobami) łącznie 250 zł.

6. Umowy zlecenia zawarte w 2016 r.:

- opieka duszpasterska (2 umowy) – jedna umowa na 710,99 zł, druga na 473,88 zł.

7. Umowy o dzieło zawarte w 2016 r.:

- naprawa sprzętu komputerowego (2 umowy) – jedna umowa na 420 zł, druga na 60 zł.

8. W dniu 29 maja 2017 r. wystąpiono z pismem do Pana Tomasza Kaczmarka z prośbą o udzielenie wyjaśnień w sprawie zawieranych umów zlecenia z pracownikami ŚDS.

W dniu 31 maja 2017 r. Pan Tomasz Kaczmarek odpowiedział, że akta osobowe pracowników zostały przekazane Prokuraturze Regionalnej w Białymstoku i poprosił o sprecyzowanie jakich konkretnie umów i których pracowników dotyczy zapytanie.

W dniu 31 maja 2017 r. poinformowano Pana Tomasza Kaczmarka o tym, że pytanie dotyczyło wszystkich pracowników, z którymi zawarto umowy cywilnoprawne.

Do dnia zakończenia działań kontrolnych nie otrzymano żadnych informacji od Pana Tomasza Kaczmarka w kwestii zawieranych umów cywilno-prawnych.

W związku z faktem, że nie wyjaśniono wątpliwości dotyczących umów zlecenia zawartych z osobami, które były pracownikami jednostki – istnieje duże prawdopodobieństwo, że zawarte umowy dotyczyły zadań wykonywanych w ramach obowiązków powierzonych zgodnie z zakresem czynności wynikającym z umowy o pracę w ŚDS. Stwierdza się zatem podwójne finansowanie (wynagradzanie) tych samych osób za te same zadania.

[Akta kontroli: 1-16, 68-71, 91-95]

4. Wydatki inwestycyjne

W okresie kontrolowanym w Środowiskowym Domu Samopomocy „Dar Serca” nie ponoszono wydatków inwestycyjnych.

V. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

1. W Środowiskowym Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie nie przeprowadzano w okresie kontrolowanym postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z zasadami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.).

2. W złożonym oświadczeniu Pani Marzena Hajdukiewicz oświadczyła, że przy zakupie towarów i usług Stowarzyszenie korzysta z procedury zapytania ofertowego oraz stwierdziła, że Stowarzyszenie HELPER nie jest zobowiązane do stosowania procedury zamówień publicznych.

Powyższe stwierdzenie stoi w sprzeczności z postanowieniami (§4) umowy nr Z.8124.4.1.2013 z dnia 23 stycznia 2013 r. zawartej pomiędzy Gminą Miejską Olsztyn a Stowarzyszeniem Europejskie Centrum Wsparcia Społecznego Helper. W tym miejscu zauważyć należy, że z niewyjaśnionych przyczyn w umowach: Z.8124.4.17.2015 z dnia 29 października 2015 r. oraz nr Z.8124.4.20.2015 z dnia 19 listopada 2015 r. Gmina Olsztyn pominęła zapis o obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.

Obowiązek ten wynika bezpośrednio z § 6 wzoru umowy stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r., Nr 6, poz. 25) i obowiązującego od 2016 r. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz.U. z 2016 r., poz. 1300) – § 18.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 3 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych który stanowi, że ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, m.in. przez inne niż określone w pkt 1-4 podmioty, jeżeli zachodzą następujące okoliczności:

- ponad 50% wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w pkt 1-3a,
- wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8,
- przedmiotem zamówienia są roboty budowlane obejmujące wykonanie czynności w zakresie inżynierii lądowej lub wodnej, budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych lub wypoczynkowych, budynków szkolnych, budynków szkół wyższych lub budynków wykorzystywanych przez administrację publiczną lub usługi związane z takimi robotami budowlanymi

W związku z powyższym następujące wydatki poniesione w 2015 r. przez ŚDS „Dar Serca” powinny być realizowane z zastosowaniem przepisów ustawy:

- wykonanie prac remontowych (budynek przy ul. Jacka Kuronia 16) – 2.110.000 zł,
- realizację I etapu zadania polegającego na utworzeniu nowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Olsztynie przy ul. Jacka Kuronia 18 – 1.410.000 zł.

[Akta kontroli: VII.1-43]

VI. W zakresie majątku jednostki (środki trwałe, wyposażenie)

1. W dniu 3 marca 2017 r. dokonano, w obecności zastępcy kierownika ŚDS p. Barbary Włodarskiej-Azarewicz i pani Anety Rogalskiej, oględzin pomieszczeń ŚDS. W toku oględzin nie okazano kontrolującym dwóch pomieszczeń biurowych i nie umożliwiono dokonania pełnego spisu przedmiotów zgromadzonych w tych pomieszczeniach. W dniu 7 marca 2017 r. dokonano oględzin jednego z pomieszczeń biurowych, który nie został okazany kontrolującym w dniu 3 marca 2017 r. Obecny podczas kontroli p. Tomasz Kaczmarek okazał kontrolującym pomieszczenie biurowe. W toku kontroli ponownie nie okazano drugiego pomieszczenia biurowego (pomieszczenie na ostatnim piętrze budynku przy ul. Jacka Kuronia 14), Prezes Stowarzyszenia oświadczył kontrolującym, że „po prostu zapomniał kluczy” i w związku z tym nie ma dostępu do tego pokoju. W czasie

przeprowadzonych oględzin składników majątkowych w późniejszym terminie, tj. 17 marca 2017 r. pomieszczenie zostało okazane zespołowi inspektorów.

2. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono szereg nieprawidłowości, związanych z gospodarowaniem mieniem Środowiskowego Domu Samopomocy, zakupionym ze środków dotacji z budżetu państwa.

2.1 Niemożliwym jest ustalenie kompletności zakupionego ze środków dotacji majątku stanowiącego wyposażenie ŚDS oraz miejsca użytkowania poszczególnych składników mienia. Składniki te nie zostały oznaczone numerami inwentarzowymi, co uniemożliwia zidentyfikowanie ich na terenie ŚDS, jak również zbadanie prawidłowości wykorzystywania zakupionego sprzętu, tj. na potrzeby uczestników ŚDS, co jest warunkiem zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji. Niemożność stwierdzenia z kolei zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji wyklucza możliwość pozytywnej oceny wykonania postanowień umowy zawartej przez Gminę ze Stowarzyszeniem albo możliwość podjęcia działań w celu rozwiązania umowy ze Stowarzyszeniem, w sytuacji istotnych podejrzeń nieprawidłowego wykorzystania środków z dotacji.

Podczas oględzin stwierdzono obecność na terenie ŚDS-u dużej ilości zmagazynowanego, nieoznaczonego sprzętu (np. odkurzacze, pralki, suszarki elektryczne), nieujętego w ewidencji składników majątkowych. Nieużytkowanie tego sprzętu wskazuje na brak konieczności jego zakupu, a to z kolei świadczy o nieuzasadnionym i niegospodarnym wydatkowaniu środków dotacji. Odnotowano również przypadki nieokazania przez kontrolowanego przedmiotów, które ujęto w ewidencji (np. 2 telefony iPad Air 2, ostrzałka elektryczna, słuchawki nauszne). W przypadku niewykorzystywania zakupionego sprzętu na potrzeby funkcjonowania ŚDS, uznaje się wydatkowane na niego środki dotacji, jako pobrane w nadmiernej wysokości.

2.2 Istnieje prawdopodobieństwo celowego zaniżania kosztów zakupu składników mienia, posiadających wszystkie (oprócz ceny zakupu, która nie zawsze odpowiada wartości rynkowej) cechy środka trwałego (art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości).

Zgodnie z obowiązującą w Stowarzyszeniu polityką rachunkowości, wprowadzoną w życie uchwałą Zarządu z dnia 3 grudnia 2012 r., aktywa o wartości do 3.500 zł zalicza się bezpośrednio w koszty zużycia materiałów od razu po ich zakupie. Dotyczy to również takich aktywów, które spełniają definicję środka trwałego, tzn. m.in. okres ich ekonomicznej użyteczności jest dłuższy niż rok. Na przykład: dron (cena 3.449 zł), 2 telefony iPad Air (cena 2 sztuk 5.998 zł), telefon apple iphone 6s (cena 2.900,34 zł), obiektyw (cena 3.499 zł). Ujmowane one są w ewidencji księgowej po stronie kosztów i traktowane na równi ze zużyciem materiałów np. biurowych (papier, ołówki). Tak prowadzona ewidencja nie pozwala na pełną i dostateczną kontrolę nad zakupionymi składnikami majątkowymi, gdyż nie pozwala na wyodrębnienie z ogółu puli kosztów, wartości zakupionych w danym roku składników majątkowych spełniających definicję środka trwałego.

Wątpliwości budzi fakt, że pomimo zakupionego w bardzo dużej ilości sprzętu (elektronicznego, AGD), w ciągu 2015 i 2016 roku, nie dokonano – zgodnie z założeniami obowiązującej w Stowarzyszeniu polityki rachunkowości – żadnego zakupu składnika majątku o wartości początkowej przekraczającej kwotę 3.500 zł, która obliguje do ujęcia wartości takiego składnika w ewidencji księgowej na odpowiednim koncie i stopniowego jego amortyzowania, a co za tym idzie sprawowania kontroli nad tak zaewidencjonowanym składnikiem majątkowym.

Jedyną formą ewidencjonowania przedmiotów o wartości poniżej 3.500 zł jest księga inwentarzowa. W toku kontroli stwierdzono jednakże, że i ta forma ewidencji prowadzona jest nierzetelnie, tj. stwierdzono niekompletność zapisów księgi oraz ich niezgodność z dokumentami źródłowymi.

Nieprawidłowości stwierdzone w tym zakresie polegały w szczególności na rozbieżności zapisów w księdze inwentarzowej z fakturami zakupu składników majątkowych, np.:

- Faktura VAT nr FD/810/2481/15 z dnia 31 grudnia 2015 r. – zakup 2 telefonów iPad Air za kwotę 5.998 zł. Opis faktury: „Wpisano do księgi inwentarzowej na str. 6, pod pozycją 171”.
W księdze inwentarzowej brak takiego wpisu.
- Faktura VAT nr FAV/4943 z dnia 29 grudnia 2015 r. – zakup drona bebop i skykontrolera za kwotę 3.449 zł. Opis faktury: „Wpisano do księgi inwentarzowej na str. 5 pod pozycją 165”.
W księdze ten wpis znajduje się pod pozycją nr 102.
- Faktura VAT nr FD/810/2463/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. – zakup etui do telefonu iPad Air za kwotę 658 zł. Opis faktury: „Wpisano do księgi inwentarzowej na str. 5 pod pozycją 152”.
W księdze inwentarzowej brak takiego wpisu.
- Faktura VAT nr FD/810/2451/15 z dnia 28 grudnia 2015 r. – zakup słuchawek (1 szt.) oraz etui do iPhone 6S za kwotę 2.900,34 zł. Opis faktury: „Wpisano do księgi inwentarzowej na str. 5 pod pozycją 165”.
W księdze inwentarzowej ten wpis znajduje się pod pozycją nr 100.

Ponadto, w księdze inwentarzowej nie we wszystkich pozycjach wskazano miejsce użytkowania, bądź osoby odpowiedzialne za powierzone mienie, np.:

- smartfon iphone apple – pozycja nr 49 w księdze,
- telefon iPad Air 2 Wi-Fi Cell – pozycja 120 w księdze,
- telefon iPad Air 2 Wi-Fi Cell – pozycja 121 w księdze.

Takie działanie świadczy o nieistnieniu jakichkolwiek zasad kontroli nad zakupionym majątkiem i niesprawowaniu kontroli przez podmiot wykorzystujący dotację, gdyż w przypadku zgubienia, kradzieży lub zniszczenia rzeczy, niemożliwym jest pociągnięcie do odpowiedzialności materialnej osoby odpowiedzialnej za powierzone składniki majątku. Nieoznaczenie numerami inwentarzowymi uniemożliwia prawidłowe powiązanie składników majątkowych z księgą pomocniczą (inwentarzową) oraz prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze spisu z natury (art. 26 ustawy o rachunkowości). Oznakowanie składników majątku numerami inwentarzowymi jest warunkiem niezbędnym do rozliczenia wyników inwentaryzacji przeprowadzanej metodą spisu z natury, ponieważ umożliwia powiązanie zapisów dokonanych w arkuszach spisowych z zapisami ksiąg rachunkowych.

Zaniechanie oznaczenia składników majątkowych uniemożliwia również bieżącą kontrolę nad majątkiem, co w połączeniu z dużą ilością utylizowanego sprzętu elektronicznego (Faktura VAT nr 1/015 z dnia 9 lutego 2015 r. – zapłata za utylizację 2750 kg elektroniki) może świadczyć o nadużyciach w gospodarowaniu majątkiem Środowiskowego Domu Samopomocy. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych nie okazano żadnych ekspertyz bądź notatek, które potwierdzałyby, że sprzęt był niezdalny do dalszego użytkowania. Nie udzielono również informacji jaki sprzęt został zutylizowany. Nie przedstawiono także protokołu przekazania sprzętu firmie zajmującej się utylizacją.

W złożonym wyjaśnieniu pracownik Stowarzyszenia stwierdził, że „nie dostrzegają przepisu, który wprost i jednoznacznie nakładałby na Stowarzyszenie obowiązek numerowania wyposażenia”. Stanowisko wyrażone w tym wyjaśnieniu świadczy o całkowitym braku wiedzy na temat obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i ewidencjonowania składników majątku bądź też o zamierzonym działaniu mającym na celu ukrycie nieprawidłowości przy gospodarowaniu mieniem Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie.

[Akta kontroli: 17-66, 72-86, VIII.1-46]

VII. W zakresie kontroli i nadzoru

1. W okresie kontrolowanym Miasto Olsztyn przeprowadziło 1 kontrolę prawidłowości wykorzystania dotacji przez Stowarzyszenie Helper. Sprawdzeniu poddano środki, które Stowarzyszenie otrzymało na:

- dodatkowe wyposażenie sal terapeutycznych – zgodnie z umową nr Z.8124.4.20.2015 – 520.000 zł,
- I etap utworzenia nowego domu samopomocy przy ul. Jacka Kuronia 18 w Olsztynie – zgodnie z umową nr Z.8124.4.17.2015 – 1.410.000 zł.

Kontrola trwała od 8 lipca 2016 r. do 28 marca 2017 r. (z przerwą w dniach 1 sierpnia – 2 września 2016 r.). Protokół nie zawiera oceny jednostki kontrolowanej, jednakże stwierdzono, że błędnie dokonywano wpisów do księgi inwentarzowej oraz zakwestionowano część wydatków (110.563,28 zł) poniesionych w ramach otrzymanej dotacji. Na podstawie zapisów protokołu ustalono, że sprawozdania z realizacji zadań nie podlegały weryfikacji i sprawdzeniu.

Należy stwierdzić, że kontrola była przeprowadzona w sposób opieszale oraz że była ona nieefektywna. Kontrola dokumentów źródłowych dotyczących wydatkowania środków na wyposażenie sal terapeutycznych przeprowadzona przez pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego zakwestionowała wydatki w łącznej kwocie 276.390,26 zł.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie wydatków związanych z działalnością bieżącą (zarówno za 2015 i 2016 r.) oraz nie przeprowadzono kontroli środków otrzymanych na prace remontowe budynku przy ul. Jacka Kuronia 16 w Olsztynie. Do przeprowadzenia kontroli Gmina Olsztyn upoważniona była na podstawie § 8 umowy zawartej pomiędzy Gminą Olsztyn a Stowarzyszeniem Helper.

2. Składane przez Stowarzyszenie – w celu rozliczenia przyznanej dotacji – Prezydentowi Olsztyna sprawozdania rzeczowo-finansowe nie były w żaden sposób przez Gminę weryfikowane. Przepisywano je, oznaczano informacją o sprawdzeniu formalno-merytorycznym oraz finansowym i przekazywano Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu. O braku jakiegokolwiek analizy sprawozdań rzeczowo-finansowych składanych przez beneficjenta dotacji z budżetu państwa (Gminę) świadczą liczne rozbieżności pomiędzy zapisami w sprawozdaniach, a dokumentacją źródłową, na podstawie której winny być sporządzone (szczegółowo opisane na str.4-8 niniejszego projektu wystąpienia). Nie budziły również wątpliwości pracowników Gminy zapisy w sprawozdaniach mogące świadczyć o wykorzystywaniu środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem (usługi prawne, polisy ubezpieczeniowe, doradztwo i konsultacje, itp.). Nie wzbudziło wątpliwości ani potrzeby zweryfikowania z dokumentacją źródłową 70 pozycji rozliczenia dotacji jednakowo nazwanych „Zakup art. do terapii, stanowiących wyposażenie poszczególnych sal terapeutycznych”.

Stwierdza się zatem nierzetelność przekazywanego przez Gminę Wojewodzie corocznego (za 2015 i 2016 r.) rozliczenia dotacji, nie popartego weryfikacją prawdziwości danych przekazywanych przez Stowarzyszenie. Wprowadziło to w błąd Wojewodę co do zgodnego z przeznaczeniem, prawidłowego i nie w nadmiernej wysokości wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie.

3. O braku bieżącego nadzoru i kontroli świadczy również brak możliwości udzielania wyjaśnień na pojawiające się w toku kontroli wątpliwości oraz niedostarczanie dokumentów kontrolującemu przez Gminę Olsztyn, tj.:

- W dniu 22 marca 2017 r. wystąpiono do Gminy Olsztyn z prośbą o wyjaśnienia w sprawie funkcjonowania ŚDS (wydatki, sprawozdawczość, itp.). W związku z brakiem odpowiedzi wystosowano w dniu 11 kwietnia kolejne pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień. Kolejne pismo ponaglące wystosowano w dniu 24 kwietnia 2017 r. Odpowiedź otrzymano w dniu 22 maja 2017 r. W odpowiedzi stwierdzono, że udzielenie wyjaśnień nie jest możliwe, gdyż wymienione zagadnienia nie były przedmiotem przeprowadzonej kontroli.
- W dniu 20 kwietnia wystosowano kolejne pismo do Gminy Olsztyn z prośbą o dostarczenie zestawień zawieranych przez ŚDS umów cywilnoprawnych. 27 kwietnia 2017 r. Gmina odpowiedziała, że wystąpiła do Stowarzyszenia o przedmiotowe dokumenty i że dostarczy je niezwłocznie, gdy je otrzyma. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie otrzymano zestawień.
- W dniu 28 kwietnia 2017 r. dostarczono Gminie Olsztyn pismo z prośbą o wyciągi bankowe dokumentujące wydatki dokonywane przez ŚDS. Zapytano również o termin przeprowadzenia ostatniej pełnej okresowej inwentaryzacji. Odnosnie inwentaryzacji stwierdzono, że „sprawę ustalą kontrolerzy i przekażą informację w tej kwestii”. Do dnia zakończenia kontroli nie otrzymano odpowiedzi. Dostarczono natomiast wyciągi bankowe, lecz nie te, o które proszono (dostarczono wyciągi potwierdzające przekazania dotacji dla Stowarzyszenia).

[Akta kontroli: IV.1-105]

Podsumowanie

Reasumując, prawidłowość wykorzystania dotacji przez Gminę Olsztyn otrzymanej na realizację zadania polegającego na prowadzeniu Środowiskowego Domu Samopomocy „Dar Serca” w Olsztynie ocenia się **negatywnie** z uwagi na brak nadzoru w zakresie wykorzystania środków publicznych (dotacji celowych). Stwierdza się niedostateczne wykorzystanie przez Gminę narzędzi nadzoru i kontroli wykonania zadania publicznego powierzonego podmiotowi spoza sektora finansów publicznych, których zastosowanie umożliwiają ramowe postanowienia umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, której wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia MPiPS w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania oraz – od września 2016 r. załącznik nr 3 do rozporządzenia MRPiPS w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań. Dotyczy to w szczególności § 6, 7, 10, 11 i 15 wzoru umowy obowiązującego w 2015 r. oraz § 7, 9, 10, 14, 15, 18 wzoru umowy wg. obecnie obowiązującego rozporządzenia.

Działania podejmowane przez Gminę Olsztyn w zakresie nadzoru były spóźnione (kontrola za 2015 rok zakończona w połowie roku 2017), nieadekwatne i nieskuteczne. Nie sprawowano w ogóle bieżącego nadzoru nad wydatkowaniem środków dotacyjnych przez Stowarzyszenie, nie podejmowano żadnego, nawet wrywkowego (na próbie) sprawdzenia prawidłowości wydatków. Z kolei czynności nadzorcze w związku z koniecznością rocznego rozliczenia dotacji i przedłożenia wiarygodnych wyników Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu charakteryzowały się brakiem dogłębnej analizy sprawozdań rzeczowo-finansowych, pod kątem wysokości środków poniesionych na poszczególne grupy wydatków, a także porównania/skonfrontowania ich z dokumentacją źródłową (w tym z: fakturami, rachunkami, ewidencją księgową i wyciągami bankowymi potwierdzającymi faktyczne wydatkowanie środków dotacji). Brakowało rzeczowych i skutecznych działań w zakresie

rzetelnego zweryfikowania zakupionych składników majątkowych, a także wykonanych prac remontowo-budowlanych, jak również egzekucji wyjaśnień od ŚDS w wątpliwych kwestiach. Wszystko to spowodowało, że wystąpiło szereg uzasadnionych nieprawidłowości oraz wątpliwości w zakresie wydatkowania dotacji na funkcjonowanie ŚDS.

Stwierdzono dużą skalę nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli i opisanych w niniejszym projekcie wystąpienia pokontrolnego, polegających m.in. na:

- 1) wykorzystaniu środków publicznych (dotacji celowych) niezgodnie z przeznaczeniem na łączną kwotę 566.678,04 zł,
- 2) pobraniu dotacji celowej w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 9.075 zł,
- 3) nieprawidłowym gospodarowaniu składnikami majątkowymi zakupionymi do środowiskowego domu samopomocy (brak możliwości ustalenia kompletności oraz miejsca użytkowania poszczególnych składników, magazynowanie dużej ilości nieoznaczonego sprzętu, zaniżenie kosztów zakupu poszczególnych składników majątkowych),
- 4) dużą skalą niegospodarności, stwierdzoną w związku z przeznaczeniem dużych kwot na zakupy sprzętu i materiałów wysokiej klasy, znanych marek z brakiem poszanowania zasady wynikającej z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
 - uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
 - optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Ponadto podkreśla się, że wskazane powyżej kwoty nie są ostateczne a mogą okazać się wyższe. Należy bowiem wskazać na wiele wątpliwości, których nie udało się wyjaśnić w toku kontroli, z powodu braku współpracy ze strony podmiotu dotowanego lub współpracy w bardzo ograniczonym zakresie, polegającej na bezpodstawnej odmowie składania wyjaśnień, utrudnianiu i wydłużaniu czynności kontrolnych, jak również na brak możliwości rzetelnego określenia wielkości stwierdzonych nieprawidłowości w odniesieniu do zaangażowanych środków publicznych, z uwagi na dostarczanie kontrolującym przez podmiot dotowany niepełnych danych, wykazów oraz zestawień dotyczących ponoszonych wydatków lub z uwagi na brak ich doręczenia, a także utrudnianie kontrolującym identyfikacji zakupionych składników majątkowych, polegające na m.in. nieudostępnianiu wszystkich pomieszczeń, w których zgromadzony był zakupiony asortyment.

Za taki stan rzeczy odpowiada Gmina, która powierzając zadanie publiczne – zlecone z zakresu administracji rządowej – podmiotowi spoza sektora finansów publicznych, zaniechała bieżącego, systematycznego nadzoru nad realizacją tego zadania, nie skorzystała z możliwości zabezpieczenia interesów budżetu Gminy (i pośrednio budżetu państwa) w postanowieniach umów zawartych ze Stowarzyszeniem (w tym np. rezygnując z zapisania obowiązku stosowania przez Stowarzyszenie ustawy Pzp) i wreszcie – nie była zdolna do przeprowadzenia pełnej, rzetelnej i efektywnej kontroli okresowej wykorzystania dotacji na funkcjonowanie ŚDS „Dar Serca” w Olsztynie.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 40, 41 ust. 1 oraz art. 42 ust. 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do:

- a) zgłoszenia w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego;
- b) złożenia, przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w pkt 1, pisemnego wniosku do Wojewody o przedłużenie tego terminu;
- c) wystąpienia z wnioskiem do Wojewody o sprostowanie projektu wystąpienia pokontrolnego;
- d) wycofania w każdym czasie złożonych zastrzeżeń.

STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI

Rafał Zujko

.....
(pieczęć i podpis kontrolera
lub kontrolerów)

DYREKTOR
WYDZIAŁU FINANSÓW I KONTROLI

Elwira Stupienko

.....
(pieczęć i podpis kierownika komórki
ds. kontroli)

GLÓWNY SPECJALISTA

Jolanta Duniec

GLÓWNY SPECJALISTA

Bożena Jankowska

DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej

Marcin Jastrzębski